

ORIENTACIONS PER A L'ACOLLIDA I L'ATENCIÓ EDUCATIVA DE L'ALUMNAT REFUGIAT

ABANS DE LA INCORPORACIÓ AL CENTRE DE L'ALUMNAT NOUINGUT

El procés d'acollida s'inicia en el moment en què el centre educatiu és informat de la **incorporació d'alumnat nouvingut**.

- Prepararem una trobada amb la família biològica o d'acollida o amb el/la tutor/a o amb els representants legals. És possible que ens calgui comptar amb un **mediador/a intercultural o intèrpret**. Podeu sol·licitar acompanyament i ajuda a altres famílies del centre educatiu del mateix origen o a alguna entitat cultural del vostre territori.
- Prepararem el **procés d'acollida**:
 - Planificarem i coordinarem la benvinguda de l'alumne/a i organitzarem la seva acollida.
 - Planificarem la incorporació al grup assignat.
 - Organitzarem els recursos necessaris per a l'acollida de l'alumnat i les seves famílies.
 - Implicarem la comunitat educativa, en tot el procés, amb informació i comunicació fluïda, mantenint una actitud sensible, comprensiva i de col·laboració.
 - Planificarem, organitzarem i desplegarem actuacions per a la sensibilització de la comunitat educativa, que generin empatia cap a les persones desplaçades i evitin actituds xenòfobes, discriminatòries, racistes o de rebuig.
 - Establirem un mecanisme per al traspàs d'informació entre l'equip docent i l'alumnat que col·labori en l'acollida del company nouvingut o la companya nouvinguda.

INCORPORACIÓ AL CENTRE I A L'AULA DE L'ALUMNAT NOUINGUT

- Realitzarem la **reunió d'acollida** amb l'alumne/a i amb la família, o els representants legals, amb l'objectiu d'afavorir un clima de cordialitat, confiança i seguretat.

Els primers contactes amb les famílies nouvingudes són una oportunitat per intercanviar informació, expectatives i inquietuds en un ambient de col·laboració que hauria de servir per crear expectatives positives sobre la incorporació de l'alumne/a al centre. Per això és important tenir establert un **protocol d'acollida inicial** dins el *Pla d'acollida de centre*, i preveure que tot el personal del centre que hagi de tenir contacte amb les famílies conegui i formi part de les actuacions que s'han de dur a terme en aquesta primera acollida.

Seria convenient tenir previstos **espais acollidors i agradables** per rebre les famílies i mantenir-hi els primers contactes. És aconsellable elaborar un guió sobre el contingut de l'entrevista inicial i preparar instruments per recollir-ne la informació i poder, després, compartir-la amb la resta de docents i professionals del centre que atindrà l'alumne/a.

En aquest **enllaç** trobareu un **model de fitxa de recollida d'informació inicial dels alumnes d'origen estranger** que, a més a més, us pot servir de guia per a l'entrevista.

En aquestes primeres trobades amb les famílies és recomanable seleccionar la informació que se'ls vol proporcionar per tal de no donar un excés de dades que puguin ser difícils d'assimilar. Els primers contactes haurien de contribuir a animar les famílies a participar en la vida del centre i a establir canals per tal que puguin fer un seguiment de l'escolarització dels seus fills. Així mateix, **és important preveure una segona entrevista unes setmanes després de la incorporació de l'alumne/a al centre.**

És important facilitar a l'alumne/a i a la seva **família informació general sobre el centre**: funcionament, serveis complementaris, horaris i calendari, resolució de dubtes i altres.

S'hi tractaran aspectes com la **descripció del centre** (pot ser agradable fer una passejada informal per mostrar-los els diferents espais de la instal·lació), els presentarem el tutor o la tutora del grup al qual quedarà assignat l'alumne/a i els informarem sobre el funcionament de les classes, les diferents rutines, etc.

Si és possible, els presentarem les persones que formaran part del dia a dia de l'alumne/a i posarem èmfasi en les actituds que mostren afecció.

També és important conèixer quins són els **interessos acadèmics** de l'alumne/a i en quines matèries o àrees destaquen especialment, si practica algun esport, quines altres aficions té... Aquesta informació ens pot ajudar després, a l'hora de decidir qui pot fer de **company guia**: si a tots dos els agraden els escacs, o fan ballet, o juguen a futbol... tindran temes en comú que els faran més propers.

Enllaços d'interès

Notes per a la comunicació amb famílies. Notes traduïdes pensades per als primers contactes, a l'inici de l'escolarització de l'alumnat nouvingut, i que pretenen contribuir, també, a l'acolliment i la comunicació amb les famílies.

Informació sobre el sistema educatiu a Catalunya en diferents llengües.

Llengües d'origen. Informació i recursos sobre les llengües familiars de l'alumnat i sobre els programes de llengua i cultura de la nova ciutadania.

Entorn i famílies. Recursos i orientacions per treballar l'educació intercultural en l'entorn i amb les famílies.

La participació de les famílies. Material de formació del curs *L'acollida en contextos de diversitat lingüística i cultural*, amb orientacions i exemples sobre els elements que cal tenir en compte per promoure la vinculació de les famílies nouvingudes a la vida escolar i l'entorn.

- Abans de la incorporació al grup classe, se n'informarà els companys i les companyes i s'escollirà qui portarà endavant qualsevol acció de **tutoria entre iguals** o una altra mesura d'acompanyament i es prepararan les actuacions amb aquest alumnat.

Durant les sessions de tutoria, es poden recollir propostes i suggeriments que ajudin a la inclusió i al benestar del nou alumne o de la nova alumna i posar-les en comú. També es poden realitzar activitats per **descobrir intel·ligències, habilitats i interessos**.

És important assegurar-nos que tothom (docents, alumnes i personal del centre) **pronunciem els seus noms correctament i podem aprendre fórmules de salutació i comiat en la llengua d'origen de l'alumne/a**.

Què pot fer el company guia?

- Presentar-li nous amics i amigues perquè ni al pati ni en altres classes on el company guia no hi sigui, pugui sentir-se sol.
 - Conversar molt perquè pugui aprendre el més ràpid possible la nostra llengua.
 - Investigar i mostrar interès per saber coses del seu país d'origen, per exemple coses que trobi a faltar, i compartir-ho amb altres companys per acompanyar-lo i ajudar-lo en el seu procés de dol.
 - Ajudar-lo per organitzar-se l'agenda i donar-li suport davant les tasques que puguin proposar els professors.
 - Ajudar-lo a estudiar i a fer els deures tornant-li a explicar, si ho necessita, allò que s'ha fet a classe.
- En els cas dels més petits, durant les primeres setmanes assegureu-vos de disposar a l'aula de **jocs i activitats que no requereixin parlar gaire**, proposeu **activitats d'expressió artística que necessitin poca instrucció** i planifiqueu activitats en què els infants participin en **jocs creatius i imaginatius fent servir la música i el moviment**.

DESPRÉS DE LA INCORPORACIÓ DE L'ALUMNAT NOUINGUT

- Si es considera necessari, es farà una **avaluació inicial** i es dissenyaran i s'aplicaran instruments d'avaluació que permetin fer una aproximació a la història acadèmica de l'alumne/a, al seu nivell curricular i a la seva competència lingüística.

Per si us és d'utilitat, disposeu en aquest **enllaç** de les **proves d'avaluació inicial en la seva llengua d'origen** que us poden ajudar a determinar el coneixement de l'alfabet llatí i el nivell de coneixements matemàtics.

- Es determinaran les necessitats i s'establirà el nivell de **resposta educativa**: mesures de suport social, personal i acadèmic (tant internes com externes) que siguin necessàries.
- Es planificaran **mesures i estratègies de suport lingüístic** (aula d'acollida o mitjançant altres recursos organitzatius) i es concretaran mesures per donar resposta a les **necessitats afectives i emocionals** dels alumnes.
- S'establirà una coordinació amb l'**entorn escolar** per tal de perfilar accions dins i fora del centre per facilitar la participació de l'alumnat nouvingut en les activitats culturals i esportives que es duguin a terme en el centre i a l'entorn local.

Enllaços d'interès

Propostes i **materials per a l'aprenentatge inicial de la llengua** i també recursos per a les àrees i matèries no lingüístiques.

Recursos relatius al Suport Lingüístic que es poden oferir a l'alumnat d'origen estranger que necessita ajuda específica per seguir el currículum i que tenen com a objectiu facilitar que aquest alumnat continuï progressant en el domini de la llengua de l'escola i del llenguatge acadèmic específic de les matèries, atenent les seves necessitats emocionals, relacionals i d'inclusió escolar i social.

Aspectes que cal tenir en compte

- És important respectar el dret de l'alumne a un període de silenci que, de vegades pot durar setmanes o mesos, o a no parlar dels esdeveniments viscuts recentment.
 - Si manifesten la necessitat, cal oferir-los oportunitats per parlar, actuant sempre amb sensibilitat i no exposar-los a fer-ho inicialment davant d'altres nens, sobre la seva història familiar i les seves circumstàncies recents.
- En acabar la setmana, podem fer arribar **breus notes adreçades a les famílies comunicant-los aspectes positius de l'evolució de l'alumne/a**. Pensem que les famílies passen per un procés de dol i veure els seus fills avançar positivament els ajudarà a superar aquesta situació.